

Wojciech Flak
Urząd Miasta Jastrzębie-Zdrój

Rybnik, 12 maja 2022 r.

Jastrzębie-Zdrój

Želazny Szlak Rowerowy

Pomysł na Želazny Szlak Rowerowy, zrodził się z chęci wykorzystania wyłączonych z użytkowania linii kolejowych, a problem, jaki stanowiły nieużytkowane, zdegradowane linie kolejowe, zmieniono w transgraniczny produkt turystyczny.

Unikatowa pętla Szlaku, łączy pięć gmin i miast po obu stronach granicy – po polskiej stronie przebiega przez teren Jastrzębia-Zdroju, Zebrzydowic i Godowa, a po stronie czeskiej Karwiny i Piotrowic koło Karwiny, a do wyboru są dwie pętle: główna o długości 55 km i alternatywna, licząca 42 km.

Obie pętle Szlaku, powstały w wyniku realizacji dwóch Projektów – „Želazny szlak Rowerowy” oraz „Rowerem po żelaznym szlaku”, dofinansowanych z Unii Europejskiej, w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu INTERREG V-A Republika Czeska-Polska.

Dane finansowe za oba projekty: “Želazny szlak rowerowy” i “Rowerem po żelaznym szlaku”:

- **Unia Europejska**, w ramach w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu INTERREG V-A Republika Czeska-Polska: 3,9 mln EUR,
- **budżety miast i gmin** Partnerów Projektu (Jastrzębie-Zdrój, Godów, Zebrzydowice, Karwina oraz Piotrowice k. Karwiny): 3,2 mln EUR (+ ok 2,1 mln EUR kosztów niekwalifikowanych);

co w przeliczeniu, daje kwotę ok. 40 mln PLN.

PŘEKRAČUJEME HRANICE
PRZEKRACZAMY GRANICE
2014–2020

EVROPSKÁ UNIE / UNIA EUROPEJSKA
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO

Jastrzębie-Zdrój

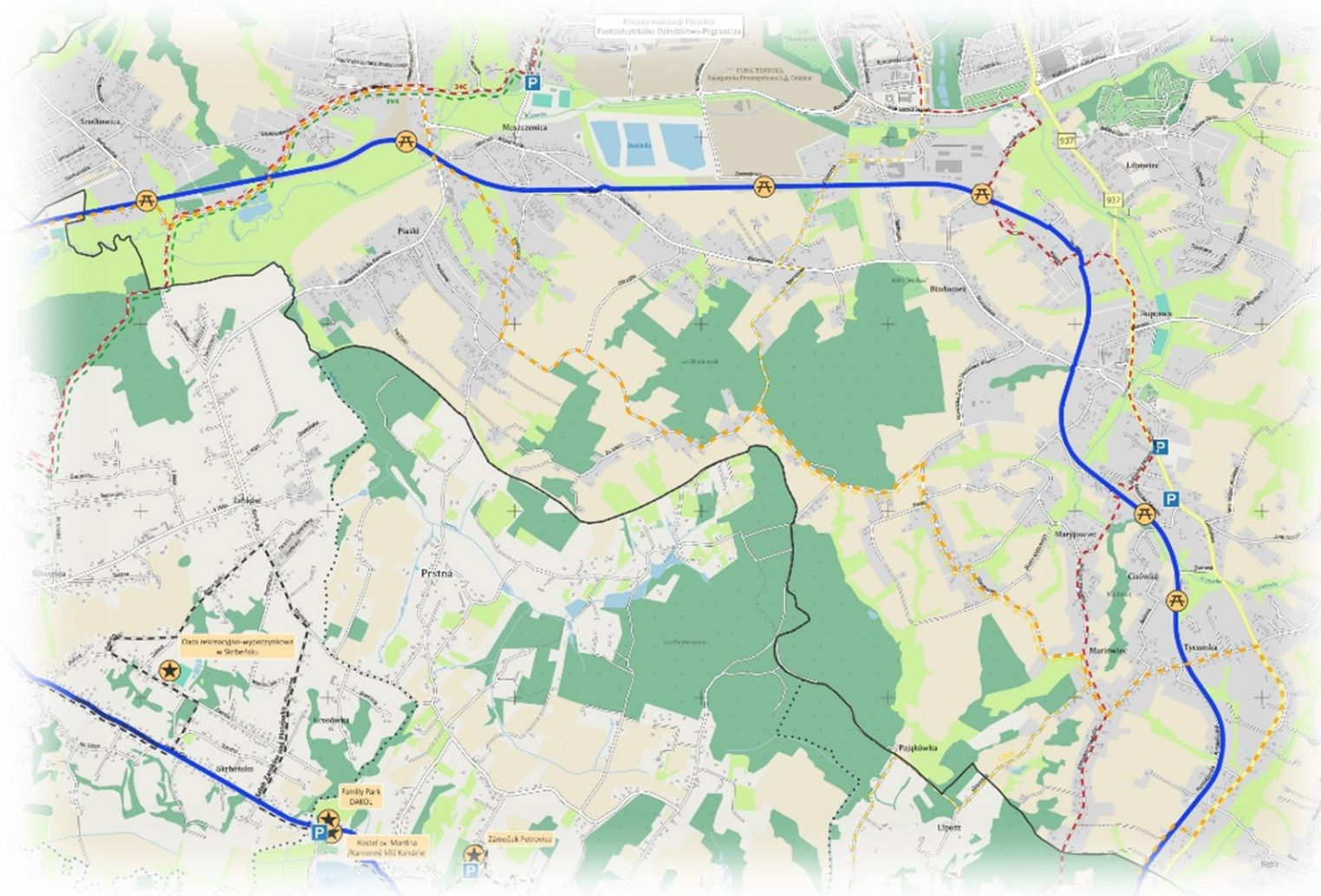

Dane finansowe za realizację obu projektów: “Żelazny szlak rowerowy” i “Rowerem po żelaznym szlaku”, przez Miasto Jastrzębie-Zdrój – koszt budowy 9,5 km ścieżki, od granicy z gminą Zebrzydowice do granicy z gminą Godów, wyniósł:

- **koszt całkowity robót budowlanych i działań promocyjnych:** 21.092.346 zł, w tym:
- **Unia Europejska**, w ramach Programu INTERREG V-A: 9.329.774 zł
- **budżet miasta:** 11.762.572 zł.

Jastrzębie-Zdrój

Szlak w swoim przebiegu posiada specjalną **nawierzchnię mineralno-żywiczną** wykonaną w miejscach byłych linii kolejowych w Jastrzębiu-Zdroju, Godowie i Zebrzydowicach. Szerokość tej nawierzchni wynosi 2,5 metra w każdym miejscu, a długość ok 17 km – co stanowi ponad 30 % długości, całego głównego przebiegu Szlaku.

Na pozostałym przebiegu Szlak posiada nawierzchnię **asfaltową** ok. 70 % długości głównego przebiegu Szlaku (Jastrzębie-Zdrój, Godów, Zebrzydowice, Karwina i Piotrowice).

Jastrzębie-Zdrój

Żelazny Szlaku, to efektywne wykorzystanie i trwałe zagospodarowanie torowisk po byłych, wyłączonych z użytkowania liniach kolejowych, poprzez wykorzystanie specjalistycznej technologii wykonywania przepuszczalnej nawierzchni mineralno-żywiczej.

Jastrzębie-Zdrój

Ścieżka rowerowa prowadzona po przedmiotowej nawierzchni, jest zbudowana z następujących warstw:

- ustabilizowany, istniejący nasyp kolejowy – pozostałość po byłym torowisku,
- geowłóknina separująca,
- podbudowa pomocnicza z betonu jamistego odprowadzającego wodę, o grubości ok. 12 cm,
- nawierzchnia przepuszczalna mineralno-żywiczna o grubości ok. 3 cm.

Powyższe rozwiązania technologiczne powodują, że woda opadowa jest przepuszczana przez nawierzchnię mineralną i podbudowę z betonu i nie tworzą się zastoiny z wody, co zdecydowanie zwiększa bezpieczeństwo użytkowników Szlaku przez przeciwdziałanie poślizgom.

Wzdłuż trasy prowadzonej odcinkami ścieżki mineralno-żywicznej Żelaznego Szlaku Rowerowego, znajdują się miejsca odpoczynkowe, wykonane na specjalnych wyspach z bezpiecznym wjazdem i wyjazdem na ścieżkę. Miejsca te wyposażone zostały w infrastrukturę przyjazną rowerzystom – wiaty rowerowe chroniące od słońca i deszczu, ławki, stoliki, kosze na śmieci, stojaki na rowery, a także tablice z dokładnymi mapami Szlaku oraz atrakcji turystycznych.

Jastrzębie-Zdrój

Wspomniane wcześniej tablice z mapami, czy też z przeróżnymi informacjami na temat kolejnictwa, są szczególnie istotne i przydatne z punktu widzenia użytkowników. Po stronie polskiej Szlaku, tablice z mapami ustawione są średnio, co dwa lub trzy kilometry – oznacza to, że niezależnie gdzie zaczyna się jazdę, zawsze można łatwo odnaleźć swoją lokalizację na Szlaku.

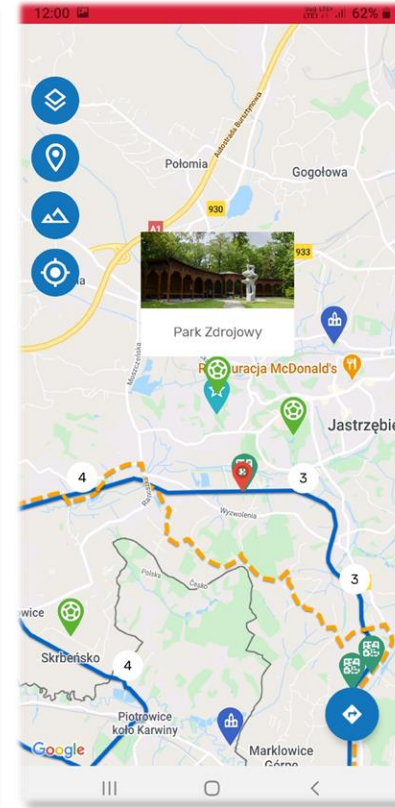
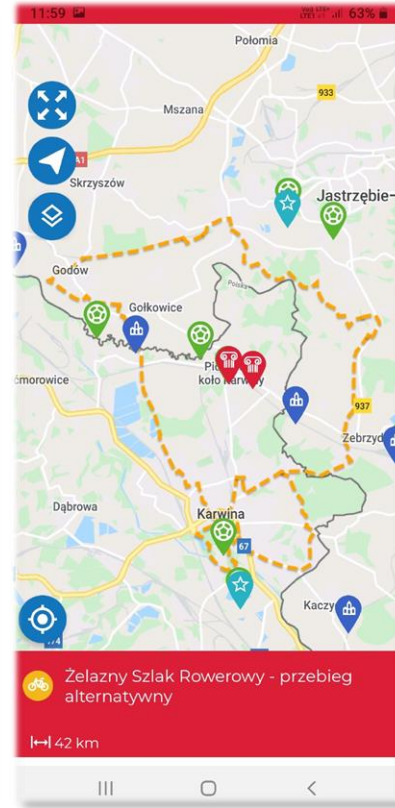
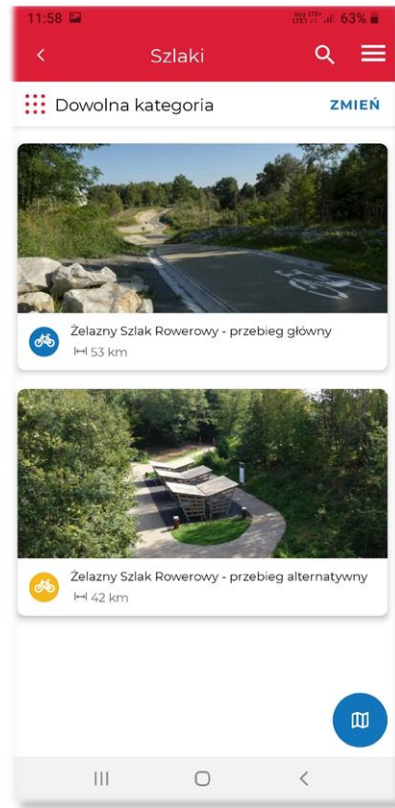
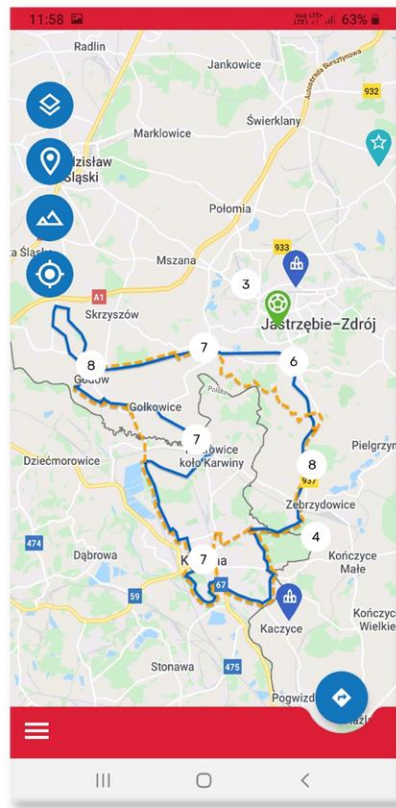
Jastrzębie-Zdrój

W ramach działań promocyjnych została także opracowana i wydana w nakładzie ponad 5000 egzemplarzy, wodoodporna mapa-mini przewodnik rowerowy, z dokładnym odwzorowaniem obu przebiegów Szlaku, a także zaznaczeniem i opisami głównych atrakcji turystycznych oraz miejsc odpoczynkowych przy Szlaku.

Stworzono także aplikację na telefony pn.: „Żelazny Szlak Rowerowy”, w której również szczegółowo odwzorowano oba przebiegi Szlaku, a także zaznaczono atrakcje turystyczne wraz z ich opisami i możliwością nawigowania do wybranego obiektu, a także dodano quizy z pytaniami dotyczącymi miast i gmin Partnerów Projektowych.

Dodatkowo, w ramach obu Projektów wykonano gadżety rowerowe: biodegradowalne bidony rowerowe, wodoodporne etui na telefony i odblaski na szprychy rowerowe.

Dodatkowo wykonano breloki, odblaski na rękę, a także zakupiono rowerowe zestawy naprawcze. Przeprowadzono także szeroko zakrojoną kampanię promującą Szlak, przez plakaty, ulotki, bilbordy, a także ogłoszenia na portalach społecznościowych i mediach.

Jastrzębie-Zdrój

Zrealizowane przedsięwzięcie, doprowadziło do powstania transgranicznego produktu turystycznego, który stale przyciąga nowych użytkowników. Wzrastająca liczba odbiorców, to z jednej strony efekt dobrej kampanii promocyjnej Szlaku, ale przede wszystkim, unikatowości tego typu szlaku rowerowego w naszym rejonie kraju.

Szlak, jako produkt turystyczny, ma też swoje logo, które znajduje się na jego oznakowaniu w terenie, publikacjach i materiałach promocyjnych:

We wniosku o dofinansowanie dla całego Projektu „Rowerem po żelaznym szlaku”, obejmującym drugi etap budowy Szlaku, zaplanowano wskaźnik rezultatu *Wzrost oczekiwanej liczby odwiedzin w objętych wsparciem miejscach należących do dziedzictwa kulturalnego i naturalnego oraz stanowiących atrakcje turystyczne*, na poziomie 30 tys. osób na rok. W Jastrzębiu-Zdroju, pod nawierzchnią Szlaku, zainstalowano liczniki dokonujące zliczania użytkowników - od września 2020 roku do dnia dzisiejszego, jastrzębskim odcinkiem Szlaku, przejechało już ponad 235 tys. osób.

Jastrzębie-Zdrój

Zakończenie realizacji obu Projektów, otwarcie Szlaku dla użytkowników i ogromna kampania promocyjna, to jednak dopiero początek przygody z Żelaznym Szlakiem Rowerowym. Przy jastrzębskim odcinku Szlaku, realizowany jest mikroprojekt pn.: „Żelazny szlak rowerowy - wsparcie dla EKOturystyki”. Projekt ten, współfinansowany jest z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Funduszu Mikroprojektów Programu INTERREG V-A Republika Czeska-Polska. W ramach jego realizacji, wybudowano dwa punkty ładowania rowerów elektrycznych wraz ze stacjami naprawczymi na wypadek awarii roweru. Stacje te, są umieszczone we wiatkach rowerowych, a każda z nich umożliwia jednoczesne ładowanie czterech rowerów elektrycznych i naprawę jednego roweru.

Jastrzębie-Zdrój

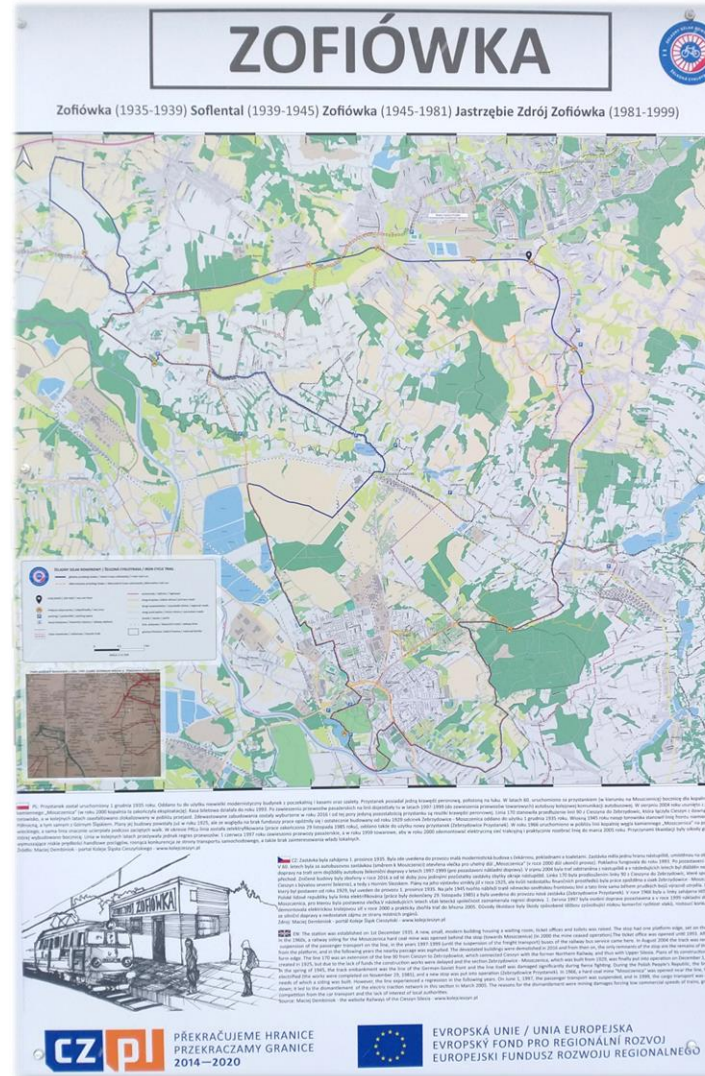

Ponadto, w ramach ww. Programu wraz z dotychczasowymi Partnerami, przygotowany jest obecnie kolejny Projekt - opracowywana jest strategiczna kampania promocyjna na lata kolejne, mająca na celu utrzymanie Szlaku na wysokim poziomie oraz jeszcze większe rozpropagowanie w świadomości odbiorców i przyciągnięcie nowych użytkowników.

Stale jest również uzupełniana infrastruktura Szlaku, w szczególności o czytelne i zwiększające bezpieczeństwo oznakowanie, również oznakowanie kierunkowe, ale także np. monitoring miejsc odpoczynkowych.

Na jastrzębskim odcinku przebiegu Szlaku, w miejscach najbardziej uczęszczanych, dodawane są również dodatkowe tablice z mapą całego Szlaku.

Jastrzębie-Zdrój

Osiągnięciem współpracy polsko-czeskiej, było wspólne wykoncypowanie idei stworzenia transgranicznego szlaku rowerowego oraz wdrożenie jej w życie, tzn. wykonanie niezbędnych robót budowlanych, a następnie przeprowadzenie wspólnych akcji promocyjnych.

Szlak promuje i zachęca do prowadzenia zdrowego i aktywnego trybu życia. Jest również atrakcyjną formą spędzania czasu wolnego, zarówno w formie indywidualnej oraz wycieczek rodzinnych. Szlak jest dostosowany nie tylko dla wprawionych rowerzystów, ale jest na tyle łagodny, że mogą z niego z powodzeniem korzystać zarówno dzieci, jak również osoby starsze.

Wycieczka Żelaznym Szlakiem Rowerowym to doskonała okazja, by odwiedzić atrakcje turystyczne regionu – zobaczyć pouzdrawiskowe zabytki Jastrzębia-Zdroju, Karwińską starówkę, zwiedzić okoliczne zamki i pałace (na przykład pałace w jastrzębskiej Boryni, Zebrzydowicach, Kończycach Małych czy Karwinie). Spragnieni aktywnej rozrywki lub odpoczynku na łonie natury mogą odwiedzić rodzinny park rozrywki DAKOL w Piotrowicach koło Karwiny, kompleks sportowo-rekreacyjny w Skrbeńsku (gmina Godów) czy jastrzębski Ośrodek Wypoczynku Niedzielnego z amfiteatrem i tężnią solankową.

Obecnie Żelazny Szlak Rowerowy, jest jednym z najbardziej rozpoznawalnych szlaków w Polsce oraz na pograniczu polsko-czeskim, a liczba jego użytkowników, bije kolejne rekordy - zdobywa coraz większą popularność wśród rowerzystów, nie tylko z regionu pogranicza, ale też z całego kraju.

Szlak jest szeroko promowany w Internecie, także przez prywatne portale o tematyce podróżniczo-turystycznej – na portalu znajkraj.pl, został wymieniony jako „najlepsza trasa rowerowa na Śląsku”.

Należy także zaznaczyć, że Żelazny Szlak Rowerowy w Jastrzębiu-Zdroju w głosowaniu internetowym, wygrał ubiegłoroczną edycję prestiżowego konkursu na Najlepszą Przestrzeń Publiczną Województwa Śląskiego, zdobywając rekordową liczbę 4400 głosów.

Jastrzębie-Zdrój

Galeria fotografii „przed i po” realizacji Projektu:

Jastrzębie-Zdrój

Szlak przy ulicy Konduktorskiej – tu powstał pierwszy odcinek Szlaku w Jastrzębiu-Zdroju, kontynuowany w ramach Projektu „Rowerem po żelaznym szlaku”.

Jastrzębie-Zdrój

Dzięki realizacji obu projektów, odnowiono i wyremontowano wiele małych wiaduktów, które zwiększają bezpieczeństwo użytkowników.

Jastrzębie-Zdrój

Szlak przy ulicy Traugutta – na fotografiach widoczne są, już ponad stuletnie, koryta odwadniające, które zostały wykonane wraz z budową linii kolejowej nr 170.

Podczas realizacji robót, zdecydowano o pozostawieniu tych oryginalnych koryt, ponieważ pomimo upływu lat, są one nadal w pełni funkcjonalne.

Jastrzębie-Zdrój

Jastrzębie-Zdrój

Przepust rowerowy pod ulicą Zdziebły – jest on bardzo atrakcyjny dla rowerzystów nie tylko z powodu swojego wyglądu, ale także funkcjonalności, ponieważ daje możliwość ochłody w upały ale chroni także przed deszczem.

Jastrzębie-Zdrój

W kilku miejscach, Szlak prowadzony jest po nasypach kolejowych, daje to także możliwość szerszej perspektywy na otaczający krajobraz.

Jastrzębie-Zdrój

Stara stacja Zofiówka w Jastrzębiu-Zdroju, została zmieniona w jedno z najładniejszych miejsc odpoczynkowych na trasie Szlaku.

Co ciekawe, na tej stacji znajdował się peron w kształcie łuku – podczas realizacji robót budowlanych, został on zachowany w całości.

Jastrzębie-Zdrój

Przepust rowerowy pod ulicą Wyzwolenia, to prawdziwy, dwudziestosześcimetrowy tunel pod drogą powiatową o bardzo dużym natężeniu ruchu – konieczne rozwiązanie technologiczne, stanowi dodatkową atrakcję dla rowerzystów.

Jastrzębie-Zdrój

Jeden z wielu małych wiaduktów na trasie Szlaku.

Zielony most – most kolejowy z jednoczesnym prowadzeniem nad ulicą Ranozka i rzeką Szotkówką – w całości odnowiony i zabezpieczony, z nowymi stężeniami i wytrzymałymi deskami, jest jedynym obiektem o takich gabarytach, na całym przebiegu Szlaku.

Jastrzębie-Zdrój

Kolejne, duże miejsce odpoczynkowe, wykonane w okolicy *Zielonego mostu*, w miejscu dawnego skrzyżowania linii kolejowych nr 159 i 170.

Jastrzębie-Zdrój

Skrzyżowanie Szlaku z ulicą Komuny Paryskiej – na poniższej, starej fotografii widoczne są jeszcze szyny i pozostałości podkładów kolejowych po linii kolejowej nr 159.

W wielu miejscach, Szlak przebiega przez tereny leśne, gdzie panuje błogi spokój - słychać jedynie śpiew ptaków, powiewy wiatru i odgłosy opon rowerowych.

Jastrzębie-Zdrój

**Zapraszamy
do Jastrzębia-Zdroju
na Żelazny Szlak Rowerowy**

Dziękuję Państwu
za uwagę.

Jastrzębie-Zdrój